

995

సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు

[1995] 2 S.C.R.

యు. పి. రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు

వర్సెస్

డా. ఆర్. కె. టాండన్ మరియు ఇతరులు

మార్చి 23, 1995

[కె. రామస్వామి మరియు బిఎల్ హంసారియా, న్యాయమూర్తులు]

యు.పీ ప్రావిన్షియల్ మెడికల్ సర్వీస్-వైద్యులు-తాత్కాలిక నియామకాలు-పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సిఫార్సుల ద్వారా క్రమం తప్పకుండా ఎంపిక-కానీ నియామకము జరగలేదు-తాత్కాలిక నియమతులు ద్వారా పిటిషన్-క్రమబద్ధీకరణ కోసం ఆదేశాలు-నేరుగా నియమించబడిన వైద్యుల పిటిషన్-పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సిఫారసులను అమలు చేయడానికి ఆదేశాలు-రాష్ట్రా అప్పీలు డాఖాలు. పరస్పర సీనియారిటీని నిర్ణయించడం-కోర్టు ఆదేశాలు.

అప్పీలుదారు-రాష్ట్రం 1961-62 నుండి 2056 మంది వైద్యులను తాత్కాలికంగా నియామకము ఆ తరువాత, స్టేట్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నియమిత అభ్యర్థులను నియమించి, వారి నియామకాలను సిఫారసు చేశారు కానీ నియామకాలు జరగలేదు. ఇంతలో తాత్కాలిక నియామకాలు ప్రారంభించిన వ్యాజ్యాల ఆధారంగా తాత్కాలిక వైద్యులు 20 సంవత్సరాలకు పైగా సర్వీస్ లో ఉన్నందున, వారికి సీనియారిటీని నిరాకరించడం అన్యాయం అని కోర్టు పేర్కొంది. పర్యవసానంగా, రాష్ట్రం తమ నియామకము తేదీల నుండి తమ సేవలను క్రమబద్ధీకరించడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు, ప్రత్యక్ష నియామకము ఉన్నత న్యాయస్థానంలో పిటిషన్లు దాఖలు చేశాయి, ఇది అప్పీలుదారు-రాష్ట్రాన్ని అప్పుడు రాష్ట్రానికి సేవలందిస్తున్న అభ్యర్థులు పరిమితం చేస్తూ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చేసిన సిఫార్సులను అమలు చేయాలని ఆదేశించింది. అప్పీలుదారు కోర్టు నుండు ప్రాధాన్యత.

ఈ కోర్టు అప్పీళ్లను అనుమతించింది.

నిర్వాహం : 1. అన్ని తాత్కాలిక నియామకాలు నియమాలు పరిధికి వెలుపల చేశారు. దాని కారణంగా శాశ్వతత్వం లేదా సీనియారిటీకి ఎటువంటి హక్కును ఇవ్వవు. నిబంధనల ప్రకారం వారి రెగ్యులర్ అపాయింట్ మెంట్ తేదీ నుండి మాత్రమే వారు హక్కులను పొందుతారు. ప్రారంభ నియామకాలు తాత్కాలికమైనప్పటికీ నిబంధన ప్రకారం నియామకాలు, అప్పుడు సీనియారిటీ తేదీల నుండి లెక్కించబడుతుంది. అడ్వాక్ నియామకాలు ఇక్కడ తదర్థక నియమాలుగా ఉండేవి. వైద్యులు 33

సంవత్సరాలకు పైగా సర్వీస్ చేసినప్పటికీ, వారిది తాత్కాలిక సర్వీస్ మాత్రమే. నియామక తేదీల నుండి అందరికీ సీనియారిటీ లభించదు. అయితే తాము నియమితులైన తేదీల నుంచి తమ సేవలను క్రమబద్ధీకరించాలని న్యాయస్థానాలు ఇచ్చిన ఆదేశాల ప్రయోజనాన్ని పొందిన వైద్యులు, వారి ప్రారంభ నియామకాల ఆయా తేదీల నుంచి వారి సీనియారిటీని లెక్కించే హక్కు ఉంటుంది. [997 – G-H, 998-A].

2. 1972లో పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సిఫారసు చేసిన వైద్యుల పేర్లను కమిషన్ నుంచి మెరిట్ జాబితా అందుకున్న తేదీ నుంచి పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నిర్ణయించిన మెరిట్ ఆర్డర్ లో పొందుపరచాలి. కోర్టులు నియామకాలను సమర్థించి, ఫైనల్ అయిన అభ్యర్థుల కంటే వారిని దిగువన ఉంచాలి. [998-బి-సి].

3. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సిఫార్సు చేసిన అభ్యర్థులు 1977, 1978 మరియు 1979 రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంబంధిత జాబితాలను అందుకున్న తేదీల నుండి సంబంధిత జాబితాలలో మెరిట్ క్రమంలో నియమించబడాలి. వారి సీనియారిటీ సంబంధిత జాబితాలలో పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నిర్ణయించిన ప్రకారం ఉంటుంది. వారు 1972 ఎంపిక చేసిన వారి కంటే క్రింద స్థానంలో ఉంచబడతారు. ఎంపిక చేయబడని, ఇంకా సేవలో కొనసాగుతున్న మిగిలిన అభ్యర్థులను మూడవ జాబితాలో చివరి జాబితాలో ఉంచుతారు మరియు వారి సీనియారిటీ 10.5.79 తేదీ జాబితా అందిన తేదీ నుండి అమలులోకి వస్తుంది. ఎంపిక కాని వారిలో, 10.5.1979 నాటి జాబితా ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందుకున్న తేదీ కట్-ఆఫ్ తేదీగా ఉంటుంది మరియు ఆ తేదీ నాటికి సంబంధిత నియామక తేదీలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది మరియు ఆ తరువాత చేసినట్లయితే, సీనియారిటీ ఆ తేదీల నుండి లెక్కించబడుతుంది. [998 – డి-ఎఫ్].

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెం. 4438-42 1995 మొదలైనవి.

అలహాబాద్ ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క 3.2.92 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి డబ్ల్యు. పి. నెం. 5809/87, 10921, 10926, 10923 మరియు 10922/1989.

అప్పీలుదారుల తరపున ఆయనతో పాటు డి. వి. సెహగల్, ఆర్. బి. మిశ్రా ఉన్నారు.

ప్రతివాదుల తరపున ఎ. బి. మాథ్యూ, ఎస్. కె. మిశ్రా, జి. కె. బన్నాల్, శ్రీమతి గీతాంజలి మోహన్, ఎస్. ఎ. సయ్యద్ హాజరయ్యారు.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వులు తెలియ చేయబడింది:

అలస్యం మన్నించి. అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

రాష్ట్రం లోతైన సముద్రం మరియు దయ్యం నడుమ నిష్క్రమణ స్థితిలో కొట్టుమిట్టలాడుతుంది. ఈ అవస్థ నుండి పరిహారాన్ని అలగ పొందటానికి ఈ కోర్టు సహాయం కోరుతుంది. రికార్డులో 2056 ప్రొవిన్షియల్ మెడికల్ సర్వీస్ వైద్యుల పోస్టులు భర్తీ చేశారని కనబడుతుంది. సర్వీస్ (పిఎంఎస్) కేడర్ వైద్యులను 1961-62 నుంచి అవసర నిమిత్తం నియామకం ఒక సంవత్సరం కాలానికి లేదా ఉత్తరప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (పీఎస్సీ) నుండి సక్రమంగా ఎంపికన అభ్యర్థులు నియమించేవరకు ఏది ముందు ఉంటే అది నియమించబడుతుంది. 1971లో పీఎస్సీ, ఎంపిక చేసి కొంతమంది అభ్యర్థుల పేర్లను రెగ్యులర్ నియమకాలు సిఫార్సు చేసినప్పటికీ ఆ అభ్యర్థుల నియామకాలు జరగలేదు. అదేవిధంగా, 23.12.77 తేదీ నాటి లేఖలో మరికొంత నియమకాలు కోరుతూ ప్రభుత్వం అభ్యర్థన పంపింది మరియు పిఎస్సీ నియామకం కోసం 1703 మంది అభ్యర్థులను సిఫార్సుచేసింది. ఈలోగా అవసర నిమిత్తం గా నియమితులైన కొందరు ఉన్నత న్యాయస్థానాని ఆశ్రయించారు. హైకోర్టు వారు కోరిన సర్వీస్ క్రమబద్ధీకరణ వారి ప్రారంభ నియామక తేదీ నుండి వర్తించే విధంగా ఉత్తర్వు ఇచ్చింది, ఈ ఉత్తర్వు వ్యతిరేకంగా రాష్ట్రం ఈ కోర్టులో అప్పీళ్లు దాఖలు చేసింది. ఎస్.ఎల్.పి(సి)లో ఈ కోర్టు 13480/92 మరియు బ్యాచ్ వారు 20 సంవత్సరాలకు పైగా సేవలు అందిచారు కాబట్టి సర్వీసులో వారికి 20 ఏళ్ల సీనియారిటీని నిరాకరించడం అన్యాయమన్నారు. పర్యవసానంగా అవసర నిమిత్తం నియమించబడిన తాత్కాలిక ఉద్యోగులందరి సర్వీసును క్రమబద్ధీకరించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నించినప్పుడు, వారి నియామకాల తేదీల నుంచి ప్రత్యక్ష నియామకాల కొరకు అంగీకరించబడిన , రిట్ పిటిషన్లు దాఖలు చేశారు. హైకోర్టు ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించి, తన ధురవస్థితి పరిహారించబడలాని కోరుతూ రాష్ట్రం ఈ అప్పీలనూ ధాకాలు చేసింది.

ఇప్పుడు ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఎంపిక చేయబడని మరియు ఎంపికైనా అవసర నిమిత్తం ఉద్యోగుల మధ్య సీనియారిటీని నిర్ణయించడంలో అనుసరించాల్సిన న్యాయమైన సూత్రం ఏమిటి? అన్నీ పక్షాల విజ్ఞాతైన న్యాయవాదనలు విన్న తరువాత ఒక న్యాయమైన మరియు నిష్పక్షమైన పరిష్కారాన్ని చేరుకోవచ్చని మా నిర్ణాయక అభిప్రాయము.

నిబంధనలకు అతీతంగా చేసిన అన్నీ అవసర నిమిత్త నియమకాలు ఖాయపర్చడానికి గాని లేదా సీనియారిటీకి గాని ఎటువంటి హక్కును ఇవ్వవు అనేవి నిర్ధారించబడింది చట్టము. నిబంధనల

ప్రకారం వారి రెగ్యులర్ అపాయింట్ మెంట్ తేదీ నుంచి మాత్రమే వారు హక్కులను పొందుతారు. అయితే ఒకవేళ, ప్రారంభ నియమకాలు అవసర నిమత్త లేద తాత్కాలిక ప్రతిపాదనపైనా నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉంటే, అప్పుడు ప్రారంభ నియామక తేదీల నుండి సీనియార్టీ గణించబడుతుంది. ఈ అవసర నిమత్త నియామకాలు నిబంధనలకు అతీతంగా జరిగాయి. ఆవిధంగా వైద్యులు 33 సంవత్సరాలు కి పైగా సేవలందించినప్పటికీ వారు తాత్కాలిక సేవకులు అన్నది స్పష్టమవుతుంది. అందరికీ వారివారి తేదీల నుంచి సీనియారిటీ పొందారు.

కొందరు డాక్టర్లు రిటైరైనట్లు చూపబడింది మరియు కొంతమంది వారి నియామక తేదీల నుండి వారి సేవలను క్రమబద్ధీకరించాల్సిందిగా కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వు ప్రయోజనాన్ని కలిగి ఉన్నారు. మరియు ఆదేశాలు అంతిమంగా మారాయి. కాబట్టి, ప్రారంభ నియామకాల సంబంధిత తేదీల నుండి వారి సీనియారిటీని లెక్కించడానికి వారు అర్హత కలిగి ఉన్నారు. మిగిలిన వైద్యుల నుండి, పిఎస్సీ తెలియజేసి, 1972లో అభ్యర్థుల పేర్లను ఎంపిక చేసి, సిఫారసు చేసిన తరువాత, పిఎస్సీ నిర్ణయించిన మెరిట్ క్రమంలో వారి నియామకం చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించబడింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పిఎస్సీ నుండి మెరిట్ జాబితాను స్వీకరించిన తేదీ నుండి అమలులోకి వచ్చే విధంగా వారిని నియమించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించబడింది మరియు వారిని ఎవరి నియమకాలైన కోర్టులు లేదా సర్వీస్ ట్రిబ్యూనల్ చేత సమర్థించబడి మరియు అంతిమంగా మరయో వారి క్రింద ఉంచాలని కోర్ట్ ఆదేశించింది.

పిఎస్సీ సిఫారసు చేసిన అభ్యర్థుల పేర్లకు సంబంధించి మూడు వాయిదాలలో-మొదటిది 23.12.77 న, రెండవది 16.6.78 న మరియు తుది జాబితా 10.5.79 లో, వారిని సంబంధిత జాబితాలోని ప్రారంభ క్రమంలో నియమించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదేశింపబడింది. అలా నియమించబడిన అధికారుల సీనియారిటీ సంబంధిత జాబితాలలో పిఎస్సీ నిర్ణయించిన ప్రకారం ఉంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంబంధిత జాబితాలను అందుకున్న తేదీల నుండి అమలులోకి వచ్చే విధంగా వారు నియమించబడతారు. ఆ తేదీల నుండి సక్రమంగా నియమించబడట్లు పరిగణింపబడతారు. వారు 1972 ఎంపిక చేయబడ్డ వారి క్రింద ఉంచబడతారు మిగితా ఎంపిక చేయబడని, ఇంకా సేవలో కొనసాగుతున్న అభ్యర్థులను 3వ జాబితాలో చివరి అభ్యర్థి కింద ఉంచబడతారు మరియు వారి సీనియారిటీ 10.5.79 తేదీ జాబితా అందిన తేదీ నుండి నిశ్చయించబడాలని ఆదేశింపబడింది. ఎంపిక కాని మిగితా అభ్యర్థుల, 3వ జాబితా లోని చివరి అభ్యర్థి కింద ఉంచబడతారు మరియు వారి సీనియార్టీ 10.5.79 తేదీ నాటి జాబితా అందిన తేదీ నుండి

అమలులోకి వచ్చేవిధంగా నిర్ణయించాలని ఆదేశించబడింది. ఎంపిక కానీ వారికి 10.5.1979 నాటి జాబితాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందుకున్న తేదీ కటాఫ్ తేదీగా ఉంటుంది.

ఈ అవసర నిమిత్తం నియమించబడిన వైద్యులలో కొందరు పదవీ విరమణ వయస్సు వచ్చిన తరువాత పదవీ విరమణ చేసినట్లు రికార్డులో ఉంది. వారికి సంబంధించి, వారికి పనికివచ్చే నిబంధనల ప్రకారం ఫించను మరియు పదవి విరమణ ప్రయోజనాలను అందించే ఉద్దేశంతో మాత్రమే ప్రారంభ నియామక తేదీల నుండి వారు సక్రమంగా నియమించబడట్లు భావించాలనే ఆదేశం ఉంటుంది. ఇది సేవలో నియమించబడిన తాత్కాలిక లేదా అవసర నిమిత్త వైద్యుల పరస్పర సీనియారిటీ కోసం లెక్కించబడరాదు.

ఆర్డర్ అందిన తేదీ నుండి ఆరు నెలల వ్యవధిలో పరస్పర సీనియారిటీని నిర్ణయించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించబడింది. మరియు సీనియారిటీని నిర్ణయించిన తరువాత, పదవీ విరమణ చేసిన వైద్యులకు ఫించను మరియు ఇతర అంతిమ ప్రయోజనాలను రెండు నెలల వ్యవధిలో విడుదల చేయాలని అధిష్టించబడింది.

తదనుగుణంగా అప్లికేషన్లు అనుమతించబడతాయి. ఈ పరిస్థితులలో, పార్టీలు తమ సొంత ఖర్చులను భరించాలని నిర్దేశించబడతాయి.

ఎస్. ఎల్. పి. 9430/1995 (సిసి 22831)

ఎస్ఎల్పి దాఖలు చేయడానికి అనుమతి మంజూరు చేయబడింది. ఆలస్యం మన్నించబడింది. అనుమతి మంజూరు చేయబడింది. పై తీర్పు దృష్టిలో ఉంచుకుని అప్లికేషన్ల పరిష్కరించబడింది.

అప్లికేషన్ల అనుమతించబడింది.